

ÖZÇEKİM TUTUM ÖLÇEĞİ'NİN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI*

Ersun ÇIPLAK¹, Sabahattin ÇAM²

Makale Bilgisi

Araştırma Makalesi

DOI: 10.35379/cusosbil.1037173

Makale Geçmişi:

Geliş 15.12.2021

Düzeltilme 07.02.2022

Kabul 17.03.2022

Anahtar Kelimeler:

Geçerlik,

Güvenirlilik,

Özçekim Tutum Ölçeği,

Selfitis,

Üniversite Öğrencileri.

ÖZ

Bu araştırmanın amacı Özçekim Tutum Ölçeği'nin (ÖTÖ) üniversite öğrencilerinde geçerlik ve güvenirlik çalışmasını yapmaktır. Çalışmada toplam 210 üniversite öğrencisinden veri toplanmıştır. Verilerin toplanmasında ÖTÖ ve Selfitis Davranış Ölçeği (SDÖ) kullanılmıştır. Veriler, Keiser-Meyer Olkin ve Bartlett küresellik testi, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA), ilişkisiz örneklem için t-testi ve Pearson korelasyon katsayısı teknikleriyle çözümlenmiştir. DFA sonuçlarına göre ÖTÖ'nün 28 maddesinin faktör yüklerinin .27 ile .88; hata varyanslarının .22 ile .93 arasında değiştiği görülmüştür. ÖTÖ'nün uyum indeksleri şöyledir: $X^2/df= 1.75$, $p= .00$, $RMSEA= .074$, $SRMR= .070$, $NFI= .93$, $NNFI= .97$ ve $CFI= .97$. ÖTÖ toplam ve alt ölçek puanları ile SDÖ toplam ve alt ölçek puanları arasında hesaplanan korelasyon değerlerinin .63 ile .88 arasında değiştiği görülmüştür. Ayrıca, ÖTÖ'nün az özçekim yapanlarla çok özçekim yapanları ayırt ettiği saptanmıştır. Ölçeğin 28 maddesinden alınan toplam puanın Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .93'tür. Bu değer ÖTÖ-Özçekime Yönelik Olumlu Yaşantılar (ÖYOY) Alt Ölçeği için .91, ÖTÖ-Engellenmeye Yönelik Olumsuz Yaşantılar (EYOY) Alt Ölçeği için .90 olarak hesaplanmıştır. Test-tekrar test korelasyon katsayıları ise ÖTÖ için .80, ÖTÖ-ÖYOY için .83 ve ÖTÖ-EYOY için .70 bulunmuştur. Araştırma bulguları alanyazına bağlı kalarak tartışılmış ve araştırmacı ve uygulayıcılara öneriler verilmiştir.

THE VALIDITY AND RELIABILITY STUDY OF THE SELFIE ATTITUDE SCALE IN UNIVERSITY STUDENTS

Article Info

Research Article

DOI: 10.35379/cusosbil.1037173

Article History:

Received 15.12.2021

Revised 07.02.2022

Accepted 17.03.2022

Keywords:

Validity,

Reliability,

Selfie Attitude Scale,

Selfitis,

University Students.

ABSTRACT

The aim of this research is to conduct a validity and reliability study of the Selfie Attitude Scale (SAS) in university students. In the study, data were collected from a total of 210 university students. The Selfie Attitude Scale and Selfitis Behavior Scale were used to collect the data. The data were analyzed by Keiser-Meyer Olkin and Bartlett's test of sphericity, Confirmatory Factor Analysis (CFA), independent samples t-test and Pearson's correlation coefficient techniques. According to the CFA, the factor loads of 28 items of the SAS ranged from .27 to .88, and the error variances ranged from .22 to .93. The fit indices of the SAS are as follows: $X^2/df= 1.75$, $p= .00$, $RMSEA= .074$, $SRMR= .070$, $NFI= .93$, $NNFI= .97$, and $CFI= .97$. It was observed that the correlation values calculated between the total and subscale scores of the SAS and the total and subscale scores of the SBS ranged between .63 and .88. It was also found that the scores obtained from the SAS decisively distinguish between those who have taken less selfies and those who have taken a lot of selfies. The Cronbach's Alpha coefficient of the SAS was .93. This value was calculated to be .91 for the SAS-Positive Experiences on Selfie Subscale (PES), .90 for the SAS-Negative Experiences on Prevention (NEP). The test-retest correlation coefficients is .80 for SAS, .83 for SAS-PES, and .70 for SAS-NEP were found. The researchs findings were discussed according to literature and recommendations were given to researchers and practitioners.

* E181869 nolu Etik Kurul kararı ile etik ilkelere uygun bulunmuştur.

¹ Dr., ersunciplak@gmail.com, ORCID: 0000-0003-1478-8903

² Dr. Öğr. Üyesi, Çukurova Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, sabahcam@cu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-2262-6357

Alıntılanak için/Cite as: Çıplak, E., Çam, S. (2022). Özçekim Tutum Ölçeği'nin Üniversite Öğrencilerinde Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 31 (1), 121-132.

GİRİŞ

Facebook, Instagram, WhatsApp başta olmak üzere sosyal paylaşım sitelerinin yaygınlaşmasıyla birlikte özçekim yapma davranışı giderek yaygınlık kazanmış ve günlük hayatın parçası haline gelmiştir (Boursier vd., 2020a; Busetta & Coladonato, 2015; Lourantos & Kyriazopoulos, 2015). Bugün artık özçekim kavramının kişinin bir mesaj iletmek üzere kendi fotoğrafını çekerek doğrudan sosyal paylaşım sitelerinde yayınlaması anlamına geldiği konusunda uzlaşmaya varılmıştır (Alblooshi, 2015; Soerjoatmodjo, 2016). Bu uzlaşımın en önemli dayanağı özçekimin, iletişim sürecinde insani duyguları ileten fotoğraflık bir nesne olarak tanımlanmasıdır (Nagalingam vd., 2019; Senft & Baym, 2015). Bazı araştırmacılara göre özçekim dijital kamerayla çekilen bir otoportredir (Saroshe vd., 2016). Tifentale'ye (2015) göre ise, üretim, yayma ve tüketim koşullarından ayıramayacak bir görüngenü olarak özçekim, klasik fotoğrafçılığın tanımladığı otoportreden çok farklıdır. Çünkü özçekimde, otoportrenin aksine, fotoğraf, fotoğrafı çek(ilen) kişinin bir uzantısıdır (Hand, 2017).

Uzmanlara göre, özçekim yapma, örneğın bireylerin sosyalleşmesine, önemsedikleri anları belgelemelerine ve sosyal hayatın farklı olanaklarından yararlanmalarına yardımcı olmaktadır (Boursier vd., 2020b; Nagalingam vd., 2019; Tifentale, 2018). Bununla birlikte, özçekim yapma sıklığının artması ve neredeyse günlük hayatın önemli bir parçası haline gelmesi, konunun sadece olumlu tarafından değil, olumsuz tarafından da ele alınması gerekliliğini gündeme getirmiştir (Alfailakawi, 2018; Gawade, 2019; Marcial, 2015; Nagalingam & Arumugam, 2016; Safna, 2017; Theodora & Andreas, 2016; Vats, 2015). Bu gerekliliğın toplumun geniş kesimleri tarafından kabul görmesinde kuşkusuz günlük gazetelerde, Amerikan Psikiyatri Derneği'nin (APA) fazla özçekim yapmayı, selfitis ya da özçekim bağımlılığı kavramı altında, obsesif kompulsif bozukluk ve narsisizmle ilişkili bir ruh sağlığı bozukluğu olarak değerlendirdiğine yönelik asılsız bir haber yayınlanmasının katkısı olduğu düşünülmektedir (APA: Selfi Çekmek, 2014; Zhang, 2017). Kısa süre içinde APA bu haberin asılsız olduğunu açıklayıp iddiaları reddetse de (APA, ty.) uzmanlar, haberin asılsız olduğunu bilmelerine rağmen iddia edilenlerin bilimsel bir temeli olup olmadığını incelemişlerdir (Balakrishnan & Griffiths, 2017; Nagalingam vd., 2019).

Farklı biliminsanları ise konuyu daha sağlam temelde ele almak için kuramsal, nitel ve betimsel araştırmalar yürütmüşlerdir (Balakrishnan & Griffiths, 2017; Senft & Baym, 2015). Bu araştırmalar sonucunda, bireylerin özçekim yapma davranışının altında şu nedenlerin yattığına yönelik bulgulara ulaşılmıştır: Anı yaşamak ve eğlenmek (Lourantos & Kyriazopoulos, 2015), özçekimin kişinin sadece istediği noktaları göstermesi (Lamp vd., 2019), özçekim yapmanın başkalarından yardım istemeyi gerektirmemesi (Lonergan vd., 2019), çekilen fotoğrafların kontrol edilerek yayınlanması (Alfailakawi, 2018), paylaşılan fotoğrafların daha estetik olması (Caso vd., 2020). Bazı araştırmacılar ise, bireylerin özçekim yapmayı ifade özgürlüğü olarak gördüğü sonucuna ulaşmışlardır (Cedillo & Ocampo, 2016; Nagalingam vd., 2019).

Özçekim davranışını araştırmayı amaçlayan dünya genelindeki çalışmaları farklı kategoriler altında incelemek mümkündür. Örneğın kuramsal çalışmalarda özçekim davranışının; kuralsızlık, empati ve benmerkezcilik ile ilişkisi gündeme getirilmiştir (Milivojević & Ercegovic, 2014). Gözlem, görüşme ve döküman inceleme yöntemiyle yürütölen nitel araştırmalarda özçekim davranışının kişilerarası onay, boş zaman, kendini ifade etme, cilt hasarı, özgüven, intihar, ölüm, ruh sağlığı bozukluğu, kişilerarası ilişki değışkenleriyle ilişkili olduğu saptanmıştır (Safna, 2017; Soerjoatmodjo, 2016). İlişkisel tarama modelindeki araştırmalarda ise, özçekim davranışının, cinsiyet (Som vd., 2017), bedensel nesneleştirme (Boursier vd., 2020a), psikopati ve makyavelizm (Kim & Chock, 2016; Molen vd., 2018), cinsiyetçilik, (Caso vd., 2020), yalnızlık, nevrotik bozukluk (Shah & Singh, 2018) depresyon (Lamp vd., 2019), beden imajı (Grogan vd., 2018), beden algısı, (Boursier vd., 2020b; Tiggemann vd., 2020; Veldhuis & Alleva, 2018), dikkat çekme (Edwards, 2017), benlik saygısı (Alfailakawi, 2018; Mullai vd., 2016), narsisizm (Amurao & Castronuevo, 2016; Biolcati & Passini, 2018; Saroshe vd., 2016) gibi değışkenlerle ilişkisi incelenmiştir. Özçekim davranışının kısa sürede böyle kapsamlı şekilde incelenmesine bu davranışı ölçmeyi amaçlayan farklı ölçme araçlarının geliştirilmesinin katkı sağladığı söylenebilir. Charoensukmongkol (2016), Solanki (2017) ve Balakrishnan ve Griffiths'in (2017) geliştirdiği ölçme araçları bu açıdan önemlidir. Bu ölçme araçlarının geliştirilmesiyle birlikte model test etmeye yönelik çalışmalar da hız kazanmış ve özçekim davranışının özşefkat (Lonergan vd., 2019), kendini sevme (Kırcaburun & Griffiths, 2018) kendini nesneleştirme (Lamp vd., 2019), dikkat çekme ve ben merkezlik (Charoensukmongkol, 2016) ile ilişkisinin araştırıldığı görölmüştür.

Konuyla ilgili alanyazına bakıldığında, Türkiye'de özçekim davranışını araştırmaya yönelik çalışmaların çok az olduğu söylenebilir. Bunda, özçekim davranışını ölçmek üzere ölçek geliştirme ve uyarlama çalışmalarının yeni olmasının payı olabilir. Bu ihtiyaç doğrultusunda bir süre önce Çıplak ve Çam (2019), lise öğrencilerinin

özçekim tutumlarını ölçmek amacıyla Özçekim Tutum Ölçeği'ni (ÖTÖ) geliştirmişlerdir. Ölçek maddelerinin yazılması aşamasında bir tutum ölçeğinde olması gerektiği gibi ÖTÖ'nün, lise öğrencilerinin sadece özçekim yapma davranışını değil, özçekime yönelik duygu ve düşüncelerini de ölçmesi amaçlanmıştır. Geçerlik ve güvenilirlik analizleri sonucunda ÖTÖ'nün "Özçekime Yönelik Olumlu Yaşantılar" (ÖYOY) ve "Engellenmeye Yönelik Olumsuz Yaşantılar" (EYOY) olmak üzere iki faktörlü bir yapıya sahip olduğu ve lise öğrencilerinin özçekim tutumlarını geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçtüğü tespit edilmiştir.

Özçekim davranışıyla ilgili ölçek uyarlama çalışmalarına bakıldığında, Balakrishnan ve Griffiths (2017) tarafından geliştirilen Selfitis Behavior Scale'in (SBS) üç farklı çalışmada Türk üniversite öğrencilerine uyarlandığı görülmektedir. Bu çalışmaların ilki Korkmaz'a (2020); ikincisi Kırac ve diğerlerine (2021); üçüncüsü de Çıplak ve Atıcı'ya (2021) aittir. Uyarlama çalışmalarında dikkat çeken nokta, bu çalışmaların herbirinde ölçeğin farklı adlandırılmış olmasıdır. SBS'yi Korkmaz (2020), "Selfitis Ölçeği"; Kırac ve diğerleri (2021) "Selfitis Hastalık Ölçeği"; Çıplak ve Atıcı (2021) ise "Selfitis Davranış Ölçeği" (SDÖ) olarak adlandırmışlardır. Ölçek maddeleri incelendiğinde, Balakrishnan ve Griffiths'in (2017) yalnızca davranışsal boyutu dikkate aldıkları ve SBS'nin kapsamını, buna bağlı olarak da hipotetik faktöriyel yapısını belirlemek üzere yaptıkları odak grup görüşmelerinde ölçüt geçerliği için kullanacakları özçekim bağımlılığına ilişkin sınır (borderline), akut (acute) ve kronik (cronic) kategorilerini belirlerken klinik olmayan örneklem üzerinde çalıştıkları görülmektedir. Balakrishnan ve Griffiths (2017) bu durumu, çalışmalarının sınırlılığı olarak belirttikten sonra asılsız bir haberle yayılan ama kısa sürede APA tarafından yalanlanan selfitis (selfi bağımlılığı) kavramına atıfta bulunarak gelecekte böyle bir hastalığın tanı kategorileri kitabında yer alabileceğini vurgulamışlardır (APA, t.y.; Zhang, 2017). Açıkçası, selfitis kavramı, henüz APA ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) gibi ruh sağlığı alanında otorite konumundaki kurumlar tarafından bir ruh sağlığı bozukluğu olarak kabul edilmemişken SBS'yi Selfitis Hastalık Ölçeği olarak Türkçeye uyarlamanın bilimsel açıdan uygun olmadığı söylenebilir. Benzer şekilde, klinik olmayan örneklemden toplanan verilerle güvenilirliği ve geçerliği sınanmış bir ölçeği, özçekim davranışını yalnızca davranışsal boyutta ölçtüğünü göz ardı ederek Selfitis Ölçeği olarak kültürümüze uyarlamak da bilimsel açıdan uygun değildir.

APA ve WHO, çok özçekim yapmayı bir ruh sağlığı bozukluğu olarak tanımlamamış olsa da özçekim yaparken yaşanan kaza ve ölüm haberlerinin medyada sıklıkla yer alması, ortada ciddi bir sorun olduğunu göstermektedir (Kalede selfi, 2018; Selfi çekmek isteyen, 2020). Dolayısıyla yaşanan bu kaza ve ölümlerin farklı değişkenlerle ilişkilerinin incelenmesinin bu sorunun anlaşılmasına yardımcı olacağı açıktır. Nitekim Petekkaya ve Karadağ (2018), özçekim yaparken yaşanan yaralanma ve ölüm olaylarını incelemişler ve sonuç olarak, gerçekleşen kaza ve ölümlerin sıklıkla yüksekte düşmeden kaynaklandığını bulmuşlardır. Her ne kadar bu araştırma, kaza ve ölümlere ilişkin raporlara dayansa da özçekime bağlı kaza ve ölümler gerçekleşmeden önce alınabilecek önlemlere dair de fikir vermektedir. Bunun için öncelikle üniversite öğrencilerinin özçekim tutumlarının farklı değişkenlerle ilişkisinin incelenmesini sağlayacak bir ölçme aracına ihtiyaç vardır.

Alanyazın incelendiğinde, özçekim yapma sıklığının 13-19 yaş grubundaki gençlerde zirve yaptığı gözlenmektedir (Dokur, vd., 2018). Farklı bir çalışmada ise bu grubun yaş ranjının 15-29 olarak belirlendiği dikkati çekmektedir (Saroshe vd., 2016). ÖTÖ'nün, lise öğrencilerinin özçekim tutumlarını incelemek amacıyla geliştirildiği göz önünde bulundurulduğunda, 13-19 yaş aralığındaki genç bireylerle çalışan araştırmacı ve alan çalışanların işini kolaylaştırdığı ileri sürülebilir. Buna karşılık, 19-29 yaş aralığındaki bireylerle çalışan araştırmacı ve alan çalışanları için aynısını söylemek mümkün değildir.

Bu durumu aşmak için, Türk lise öğrencileri için geliştirilmiş olan özgün ÖTÖ'nün, Türk üniversite öğrencilerinde geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının yapılmasında yarar görülmektedir. Lise öğrencilerinin sadece özçekim davranışlarını değil, düşünce, duygu ve davranış boyutunu kapsayacak şekilde özçekime yönelik tutumlarını ölçen ÖTÖ'nün, üniversite öğrencilerinde geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının yapılması, araştırmacı ve alan çalışanlarının, Türk kültürüne bütünüyle uygun bir ölçme aracıyla 19-29 yaş arası bireylerin özçekim tutumlarını ölçmelerine olanak sağlayacaktır. Buna bağlı olarak, ÖTÖ'nün üniversite öğrencilerinin özçekim tutumlarını geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçüp ölçmediğinin incelenmesinin alanyazına katkı sunacağı düşünülmektedir. Bu önem ve gerekçe doğrultusunda bu araştırmanın amacı, Özçekim Tutum Ölçeği'nin üniversite öğrencilerinde geçerlik ve güvenilirlik çalışmasını yapmak olarak belirlenmiştir.

YÖNTEM

Katılımcılar

Bu çalışmada, 2021-2022 öğrenim yılında Türkiye genelindeki üniversitelere devam eden toplam 210 üniversite öğrencisinden oluşan üç farklı çalışma grubu kullanılmıştır. Çokluk ve diğerlerine (2016) göre, test edilen modeldeki madde sayısının 5 ile 10 katı örnekleme ulaşmak, bir veri setinin faktör analizine uygunluğunun göstergesidir. Bu ölçüt, 28 maddelik ÖTÖ'nün geçerlik çalışmasının 140 ile 280 arası üniversite öğrencisinden oluşan bir örneklemede sınanmasının yeterli olacağını göstermektedir. Yine de bu çalışmada yalnızca bu ölçüte bağlı kalınmamış, aynı zamanda örneklemeden toplanan verilere Kaiser-Meyer Olkin (KMO) testi uygulanmış ve örneklem grubunun geçerlik çalışması için yeterli olduğu teyit edilmiştir. Hesaplanan KMO değeri "Bulgular" bölümünde yer almaktadır. Ölçeğin Doğrulayıcı Faktör Analizi çalışması (DFA), 140 üniversite öğrencisinden oluşan ilk çalışma grubu üzerinde yürütülmüştür (114 kadın = %81.4; 26 erkek = %18.6). Ölçüt bağımlı geçerlik çalışmasında 40 üniversite öğrencisinden (25 kadın = %62.5; 15 erkek = %37.5) oluşan farklı bir çalışma grubu kullanılmıştır. Test-tekrar test çalışması ise, 30 üniversite öğrencisinden (23 kadın = %76.7; 7 erkek = %23.3) oluşan son çalışma grubundan toplanan veriler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Alanyazına bakıldığında özçekim davranışı sıklığının kadınlarda daha yüksek olduğu görülmektedir (Alfaihlakawi, 2018; Arymami, 2015). Ayrıca, bu çalışmaların örneklemlerinde kadınların oranının erkeklere göre daha yüksek olduğu dikkati çekmektedir (Balakrishnan & Griffiths, 2017; Cedillo & Ocampo, 2016; Molen vd., 2018). Özçekim davranışını incelemek amacıyla yürütülen araştırmalarda Google Formlar aracılığıyla veri toplanırken kadınların bu araştırmaya katılmaya daha istekli oldukları gözlenmektedir (Biolcati & Passini, 2018; Çıplak & Atıcı, 2021). Bu araştırmada kullanılan çalışma gruplarının bu yönden alanyazındaki çalışmaların yürütüldüğü çalışma gruplarıyla cinsiyet açısından benzer özelliklere sahip oldukları söylenebilir. Çalışma gruplarında yer alan üniversite öğrencilerinin cinsiyet ve öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre dağılımları Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerinin Dağılımı

	Cinsiyet	N	%	Sınıf düzeyi	n	%
Çalışma grubu 1	Kadın Erkek	114	81.4	Birinci	18	12.9
		26	18.6	İkinci	30	21.4
				Üçüncü	25	17.8
				Dördüncü	67	47.9
Çalışma grubu 2	Kadın Erkek	25	62.5	Birinci	14	35.0
		15	37.5	İkinci	21	52.5
				Üçüncü	5	12.5
				Dördüncü	-	-
Çalışma grubu 3	Kadın Erkek	23	76.7	Birinci	5	16.7
		7	23.3	İkinci	9	30.0
				Üçüncü	8	26.7
				Dördüncü	8	26.7

Veri Toplama Araçları

Özçekim Tutum Ölçeği (ÖTÖ): Çıplak ve Çam (2019) tarafından geliştirilen, beşli likert tipinde toplam 28 maddeden oluşan ÖTÖ, lise öğrencilerinin özçekim tutumlarını ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek geliştirme sürecinde Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) için 351, Doğrulayıcı Faktör Analizi için 110, ölçüt bağımlı geçerlik çalışması için 148 ve test-tekrar test güvenilirliğini incelemek için de 88 lise öğrencisinden veri toplanmıştır. AFA sonucunda ÖTÖ'nün, toplam varyansın %25'ini açıklayan Özçekime Yönelik Olumlu Yaşantılar (14 madde) alt boyutu ve toplam varyansın %21.09'unu açıklayan Engellenmeye Yönelik Olumsuz Yaşantılar (14 madde) alt boyutundan oluştuğu görülmüştür. İki faktörlü yapısı toplam varyansın %46.09'sını açıklayan ÖTÖ'nün faktör yük değerleri .44 ile .78 arasında değişmektedir. Uygulanan DFA sonucunda ÖTÖ'nün uyum indeksleri şöyledir: $X^2/df = 1.46$; $p = .00$; RMSEA = .065; SRMR = .080; NFI = .92; NNFI = .97; CFI = .98. Ölçüt bağımlı geçerlik çalışmaları sonucunda ÖTÖ toplam ve alt ölçek puanları ile Problemler İnternet Kullanımı Ölçeği-Ergen Formu (Ceyhan & Ceyhan, 2014) toplam ve alt ölçek puanları arasında beklenen yönde istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Ayrıca, ÖTÖ'nün düşük ve yüksek düzeyde özçekim yapan lise öğrencilerini ayırt ettiği görülmüştür. ÖTÖ'nün Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı, toplam puan için .94, ÖTÖ-ÖYOY için .91 ve ÖTÖ-EYOY için .93'tür. Test-tekrar test korelasyon katsayısı ise ÖTÖ için .78, ÖTÖ-ÖYOY için .76 ve ÖTÖ-EYOY için .72 olarak hesaplanmıştır.

Selfitis Davranış Ölçeği (SDÖ): Balakrishnan ve Griffiths (2017) tarafından geliştirilen SDÖ, beşli likert tipinde toplam 20 maddeden oluşan üniversite öğrencilerinin özçekim bağımlılığını ölçmeyi amaçlayan bir kendini değerlendirme ölçeğidir. SDÖ altı alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar için Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayıları, SDÖ için .88; Çevre Geliştirme (SDÖ-ÇG) için .84, Sosyal Rekabet (SDÖ-SR) için .83,

Dikkat Çekme (SDÖ-DC) için .81, Duygu Düzenleme (SDÖ-DD) için .82, Özgüven (SDÖ-Ö) için .79 ve Öznel Uyum (SDÖ-ÖU) için .70 olarak hesaplanmıştır. Altı faktörlü yapısı toplam varyansın %70.69'unu açıklayan ve faktör yük değerleri .71 ile .86 arasında değişen SDÖ'nün uyum indeksleri şöyledir: $X^2/df = 1.38$; RMSEA = .031; GFI = .95; AGFI = .93; NFI = .94; CFI = .98.

SDÖ, Çıplak ve Atıcı (2021) tarafından Türk kültürüne uyarlanmıştır. Ölçeğin uyarlama çalışmaları üniversite öğrencilerinden oluşan çalışma grupları üzerinde yürütülmüş ve kaynak kültürdeki faktör yapısı doğrulanmıştır. SDÖ'ye uygulanan birinci düzey DFA sonuçları şöyledir: $X^2/df = 1.62$, $p = .000$, RMSEA = .050, SRMR = .049, NFI = .97, NNFI = .98, CFI = .99 ve GFI = .91. SDÖ'nün 20 maddesine ilişkin faktör yük değerleri, .46 ile .88 arasında değişmektedir. SDÖ'ye uygulanan ikinci düzey DFA sonuçları ise $X^2/df = 2.49$, $p = .000$, RMSEA = .078, SRMR = .060, NFI = .95, NNFI = .97, CFI = .97 ve GFI = .86 şeklindedir. Güvenirlik analizi sonucunda Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayıları, SDÖ için .92; Çevre Geliştirme (SDÖ-ÇG) için .78, Sosyal Rekabet (SDÖ-SR) için .68, Dikkat Çekme (SDÖ-DC) için .72, Duygu Düzenleme (SDÖ-DD) için .84, Özgüven (SDÖ-Ö) için .82 ve Öznel Uyum (SDÖ-ÖU) için .70 olarak hesaplanmıştır. Test-tekrar test korelasyon değerleri ise .60 ile .82 arasında değişmektedir ($p < .05$).

Verilerin Toplanması

Bu araştırmanın DFA ve ölçüt bağımlı geçerlik çalışmasında kullanılan verileri 15-25 Ekim 2021'de toplanmıştır. Test-tekrar test çalışmasının yürütüldüğü çalışma grubuna ise 30 Ekim-30 Kasım 2021 arasında ulaşılmıştır. Çalışmada kullanılan veriler, COVID-19 pandemisi koşulları nedeniyle Google Formlar aracılığıyla çevrimiçi toplanmıştır. Çalışmaya katılmaya gönüllü üniversite öğrencileri veri toplama aracını yanıtlamışlardır.

Verilerin Analizi

Bu araştırma kapsamında ilk olarak ölçme aracıyla toplanan veriler kontrol edilmiş ve katılımcıların ölçme aracını uygun bir şekilde yanıtlayıp yanıtlamadıkları incelenmiştir. Ardından elde edilen veriler SPSS 22.0 ve LISREL 8.70 istatistik paket programlarıyla analiz edilmiştir. Verilerin analizinde Kaiser-Meyer Olkin (KMO) testi, Bartlett Kürsellik testi, Doğrulamalı Faktör Analizi, ilişkisiz örneklem için t-testi, ve Pearson korelasyon katsayısı teknikleri kullanılmıştır. Analiz sonuçlarının yorumlanmasında .05 anlamlılık düzeyi ölçüt alınmıştır.

Etik

Bu çalışmanın etik ilkelere uygunluğu, Çukurova Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Alanında Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 28.09.2021 tarihli ve 5 nolu kararı ile onaylanmıştır. Bu çalışmada insan katılımcıları içeren tüm işlemler, Çukurova Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Alanında Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun etik standartlarına ve 1975 Helsinki Deklerasyonu'na uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

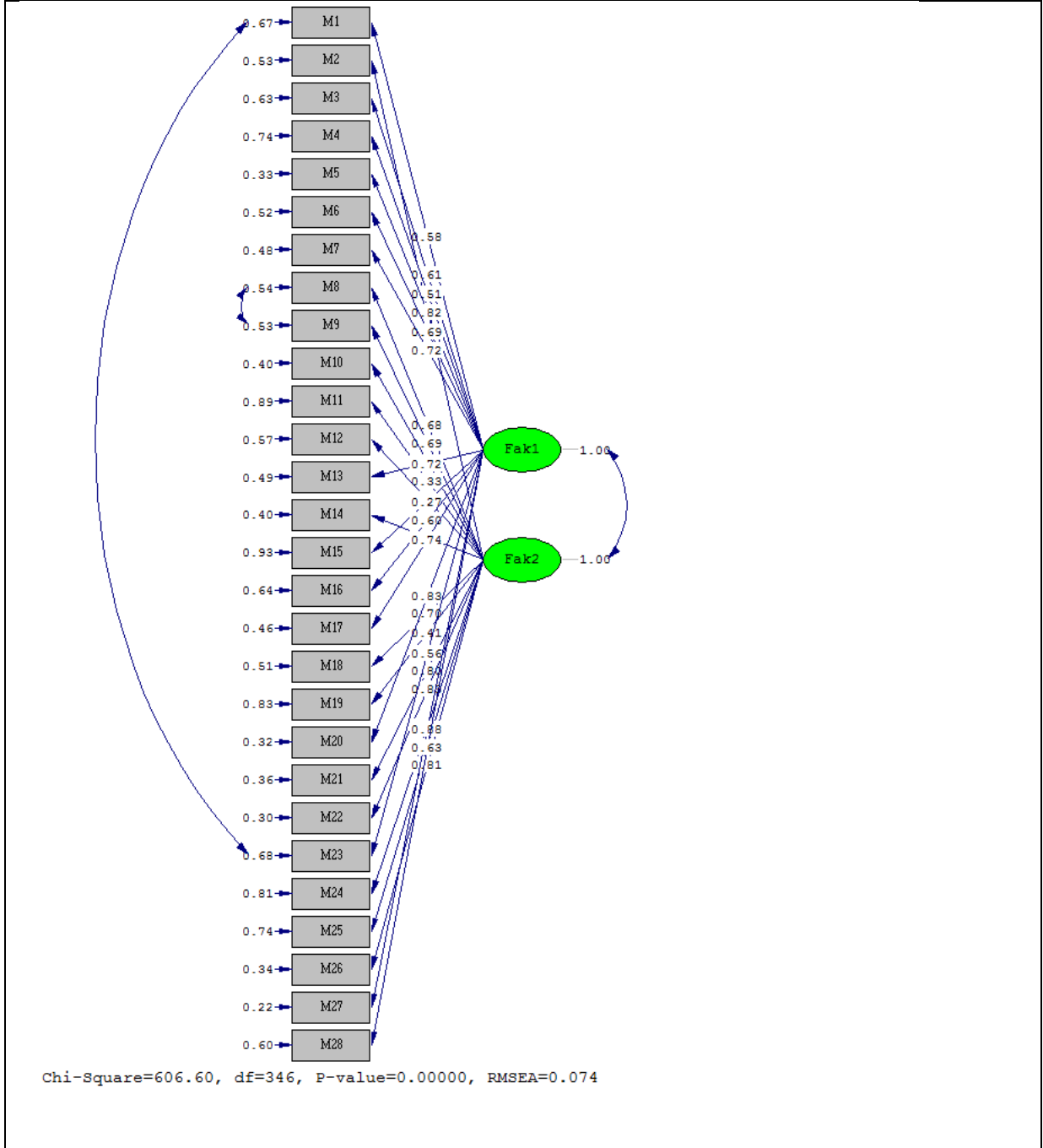
Bu bölümde, bu çalışmada yapılan analizler sonucunda önce Özçekim Tutum Ölçeği'nin (ÖTÖ) yapı geçerliği ile ölçüt geçerliğine ilişkin bulgular verilmiş, ardından, güvenilirlikle ilgili bulgular ve madde analizine ilişkin bulgular sunulmuştur.

Yapı Geçerliği

ÖTÖ'nün lise öğrencileri ile belirlenen basit ve kararlı faktör yapısının üniversite öğrencileri örnekleminde de benzer bir yapı gösterip göstermediği Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) tekniği ile sınanmıştır. DFA'dan önce örneklem hacminin yeterliğine bakılmış ve Kaiser-Meyer Olkin (KMO) değeri .89 olarak hesaplanmıştır. Verilerin faktör analizine uygunluğuna ise Bartlett testi ile bakılmıştır ($X^2 = 2511.32$; $p < .05$). Bu sonuçlar, 140 üniversite öğrencisinden oluşan çalışma grubunun geçerlik çalışması için uygun olduğunu göstermektedir.

DFA sonucunda ÖTÖ'nün faktör yük değerlerinin .27 ile .87 arasında, hata varyanslarının ise .24 ile .93 arasında değiştiği gözlenmiştir. ÖTÖ'nün uyum indekslerine bakıldığında elde edilen değerler şu şekildedir: $X^2/df = 2.29$, $p = .00$, RMSEA = .096, SRMR = .071, NFI = .92, NNFI = .96 ve CFI = .96. Bu sonuçlara göre, ÖTÖ'nün X^2/df , NNFI ve CFI değerlerinin mükemmel, SRMR ve NFI değerlerinin iyi uyum ve RMSEA değerinin de zayıf uyum gösterdiği anlaşılmaktadır. ÖTÖ'nün maddelerine ilişkin t değerleri de 3.18 ile 12.88 arasında değişmektedir ($p < .05$). Bununla birlikte RMSEA değeri kabul edilebilir sınırlar içinde olmadığı için modifikasyon önerileri gözden geçirilmiş ve birinci faktördeki 1. madde ile 23. maddenin ve ikinci faktördeki 8. madde ile 9. maddenin hata varyansları birleştirilmiştir. Modifikasyon işlemi sonrasında ÖTÖ'nün faktör yüklerinin .27 ile .88 arasında; hata varyanslarının da .22 ile .93 arasında değiştiği gözlenmiştir. ÖTÖ'nün uyum indeksleri ise şöyle hesaplanmıştır: $X^2/df = 1.75$, $p = .00$, RMSEA = .074, SRMR = .070, NFI = .93, NNFI = .97

ve CFI = .97. Ölçek maddelerine ilişkin t değerleri 3.15 ile 13.06 arasında değişmektedir ($p < .05$). Bu sonuçlara göre, ÖTÖ'nün X^2/df , NNFI ve CFI değerlerinin mükemmel, RMSEA, SRMR ve NFI değerlerinin de iyi uyum gösterdiği görülmektedir. Tüm değerler birlikte değerlendirildiğinde ÖTÖ'nün iki faktörlü yapısının uyumluluk gösterdiği söylenebilir.

Fak1: Özçekim Tutum Ölçeği-Özçekime Yönelik Olumlu Yaşantılar, **Fak2:** Özçekim Tutum Ölçeği-Engellenmeye Yönelik Olumsuz Yaşantılar

* $p < .05$; ** $p < .01$; *** $p < .001$

Şekil 1. Özçekim Tutum Ölçeği Yol Diyagramı

Ölçüt Bağlı Geçerlik

ÖTÖ'nün ilk ölçüt bağıntılı geçerlik çalışması, hem ÖTÖ hem de SDÖ uygulanan 40 üniversite öğrencisinden oluşan çalışma grubu üzerinde gerçekleştirilmiştir (bk.: Tablo 2). ÖTÖ toplam ve SDÖ alt ölçek ve toplam puanları arasında .71 ile .88 arasında değişen pozitif yönlü istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler bulunmuştur ($p < .05$). Ayrıca ÖYOY ile SDÖ alt ölçek ve toplam puanları arasında .63 ile .79 arasında değişen pozitif yönlü istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler hesaplanmıştır ($p < .05$). Son olarak, EYOY ile SDÖ alt ölçek ve toplam puanları arasında .63 ile .85 arasında değişen pozitif yönlü istatistiksel olarak anlamlı düzeyde ilişkiler olduğu görülmüştür ($p < .05$).

Tablo 2. ÖTÖ ve SDÖ Alt Ölçek ve Toplam Puanlarının Korelasyon Sonuçları

Değişken	SDÖ-ÇG	SDÖ-SR	SDÖ-DÇ	SDÖ-DD	SDÖ-Ö	SDÖ-OU	SDÖ
ÖTÖ-ÖYOY	.77**	.75**	.78**	.77**	.77**	.63**	.85**
ÖTÖ-EYOY	.75**	.66**	.66**	.63**	.78**	.71**	.79**
ÖTÖ	.82**	.76**	.78**	.76**	.83**	.71**	.88**

* $p < .05$, ** $p < .01$

ÖTÖ: Özçekim Tutum Ölçeği, ÖTÖ-ÖYOY: Özçekime Yönelik Olumlu Yaşantılar, ÖTÖ-EYOY: Engellenmeye Yönelik Olumsuz Yaşantılar, SDÖ: Selfitis Davranış Ölçeği, SDÖ-ÇG: Çevre Geliştirme, SDÖ-SR: Sosyal Rekabet, SDÖ-DÇ: Dikkat Çekme, SDÖ-DD: Duygu Düzenleme, SDÖ-Ö: Özgüven, SDÖ-OU: Özel Uyum.

ÖTÖ'nün diğer ölçüt bağıntılı geçerlik çalışması DFA uygulanan örneklem üzerinde yürütülmüştür. Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin özçekim yapma sıklığı ölçüt olarak alınmış ve “iki ya da daha az özçekim yaparım” diyenlerin puan ortalaması, “haftada yedi ve daha fazla özçekim yaparım” diyenlerin puan ortalamasıyla karşılaştırılmıştır (bk.: Tablo 3). Sonuç olarak, “iki ya da daha az özçekim yaparım” diyen üniversite öğrencileriyle “haftada yedi ve daha fazla özçekim yaparım” diyen üniversite öğrencilerinin toplam ve alt ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık bulunmuştur ($p < .05$). Tablo 3 incelendiğinde yüksek düzeyde özçekim yapan üniversite öğrencilerinin ÖTÖ toplam ve alt ölçek puan ortalamalarının, düşük düzeyde özçekim yapan üniversite öğrencilerinin ÖTÖ toplam ve alt ölçek puan ortalamalarından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Az ve Çok Özçekim Yapanların t-Testi Sonuçları

Ölçekler	Grup	N	\bar{X}	Ss	t
ÖTÖ-ÖYOY	Az	54	22.24	8.06	-8.99*
	Çok	31	44.16	12.13	
ÖTÖ-EYOY	Az	54	16.41	4.55	-3.03*
	Çok	31	22.48	10.61	
ÖTÖ	Az	54	38.65	11.59	-6.99
	Çok	31	66.65	20.49	

* $p < .05$

ÖTÖ: Özçekim Tutum Ölçeği, ÖTÖ-ÖYOY: Özçekime Yönelik Olumlu Yaşantılar, ÖTÖ-EYOY: Engellenmeye Yönelik Olumsuz Yaşantılar

Güvenirlilik

ÖTÖ'nün toplam puanı için iç güvenirlik katsayısı .93 olarak hesaplanmıştır ($N = 140$). Bu değer, ÖTÖ-ÖYOY için .91; ÖTÖ-EYOY için de .90 olduğu görülmüştür. Test-tekrar test güvenirliğini incelemek için ÖTÖ, 30 üniversite öğrencisine dört hafta arayla tekrar uygulanmış ve ÖTÖ için .81, ÖTÖ-ÖYOY için .83, ÖTÖ-EYOY için de .70 korelasyon değeri elde edilmiştir ($p < .05$).

Madde Analizi

ÖTÖ'nün madde analizi kapsamında hem madde-toplam puan korelasyonuna bakılmış hem de uç grupların karşılaştırılması yapılmıştır ($N = 140$). Üniversite öğrencilerinin ÖTÖ'nün herbir maddesinden aldıkları puanlar ile düzeltilmiş alt ölçek toplam puanları arasındaki korelasyon hesaplanmış ve elde edilen değerlerin birinci alt ölçek için .17 ile .82; ikinci alt ölçek için .34 ile .76 arasında değiştiği görülmüştür ($p < .05$). Uç grupların karşılaştırılmasında, üniversite öğrencilerinin ölçekten aldıkları puanlar büyükten küçüğe doğru sıralanmış, üst ($n = 38$) ve alt ($n = 38$) %27'lik grupların ölçek maddelerinden aldıkları puanların ortalamaları karşılaştırılmıştır ($N = 76$). Analiz sonucunda, maddeler için hesaplanan t değerlerinin 2.34 ile 17.23 ($p < .05$) arasında değiştiği ve tüm maddelerde yüksek puan alanların puan ortalamasının, düşük puan alanların puan ortalamasından daha yüksek olduğu bulunmuştur.

TARTIŞMA

Bu çalışmada, Özçekim Tutum Ölçeği'nin (ÖTÖ) üniversite öğrencilerinde geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. Araştırmanın ilk aşamasında, lise öğrencileri için geliştirilmiş olan ÖTÖ'nün toplam 28 maddeden oluşan iki faktörlü yapısı, üniversite öğrencilerinden oluşan çalışma grubu üzerinde test edilmiştir. Uygulanan Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) sonucunda, ÖTÖ'nün uyum indeksi değerleri iyi ve mükemmel düzeyde bulunmuştur. Seçer'e (2015) göre DFA sonucunda ölçeğin faktör yük değerlerinin .30 ve üzerinde olmasına dikkat edilmelidir. Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk (2016) ise öncelikle t değerlerinin anlamlı olup olmadığına, ardından faktör yük değerlerinin incelenmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu çalışmada 15. Maddenin faktör yük değeri, .27 olarak bulunmasına rağmen, t değerleri istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu için ölçekten çıkarılmamasına karar verilmiştir. ÖTÖ'nün lise öğrencilerinden oluşan örnekleme yapı geçerliği DFA ile sınanırken $X^2/df = 1.46$; $p = .00$; RMSEA = .065; SRMR = .080; NFI = .92; NNFI = .97; CFI = .98 değerleri elde edilmiştir. Bu değerler ÖTÖ'nün üniversite öğrencilerinden oluşan örnekleme yapı geçerliği sınanırken elde edilen DFA sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Buna bağlı olarak da tüm değerler birlikte ele alındığında, ÖTÖ'nün toplam 28 maddeden oluşan iki faktörlü yapısının üniversite öğrencileri için de geçerli olduğu söylenebilir (Çelik & Yılmaz, 2013; Çokluk vd., 2016; Karagöz, 2016; Meydan & Şeşen, 2015; Seçer, 2015).

Bu araştırma kapsamında ayrıca ölçüt bağımlı geçerlik çalışmaları da yürütülmüş ve ÖTÖ toplam ve alt ölçek puanlarının, Selfitis Davranış Ölçeği (SDÖ) toplam ve alt ölçek puanları ile ilişkisine bakılmıştır. Elde edilen değerlerin ÖTÖ ve SDÖ puanları arasında orta ve yüksek düzeyde ilişkiye işaret etmesi ve bu ilişkinin beklenen yönde, yani pozitif yönde olması ÖTÖ'nün ölçüt geçerliğine önemli bir kanıt olduğu söylenebilir. Bu sonuçta dikkat çekici nokta, katılımcıların tutum ölçeği olan ÖTÖ'den aldıkları puanların, bir davranış ölçeği olan SDÖ'den aldıkları puanlarla orta ve yüksek düzeyde ilişkili olmasıdır. Alanyazında özçekim davranışı daha çok davranış boyutunda ele alınmaktadır (Alblooshi, 2015; Soerjoatmodjo, 2016; Tifentale, 2015). Sonucun bu yönde çıkmasının, özçekim değişkenini sadece davranış düzeyinde değil, aynı zamanda duygu ve düşünce düzeyinde ele almanın bilimsel açıdan daha uygun bir yaklaşım olduğunu gösterdiği düşünülebilir.

Bir diğer ölçüt bağımlı geçerlik çalışmasında, az özçekim yapan grupla çok özçekim yapan grubun puan ortalamaları karşılaştırılmış ve iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık bulunmuştur. Bu sonuç da ÖTÖ'nün az özçekim yapan üniversite öğrencileriyle çok özçekim yapan üniversite öğrencilerini beklenen yönde ayırt ettiğini göstermektedir. Cedillo ve Ocampo (2016) ve Nagalingam ve diğerlerine (2019) göre özçekim bağımlılığının ilişkili olduğu faktörlerden en önemlileri sosyal medyada geçirilen süre, diğeri de özçekim yapma sıklığıdır.

Güvenirlik çalışmaları kapsamında ÖTÖ toplam ve alt ölçek puanlarının Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmış elde edilen değerlerin .90'ın üzerinde olduğu görülmüştür. Ayrıca, ÖTÖ toplam ve alt ölçek puanlarının test-tekrar test korelasyonu da incelenmiş ve elde edilen değerlerin tamamı .70 ve üzerinde bulunmuştur. Büyüköztürk (2011) ve Erkuş ve diğerlerine (2017) göre güvenirlik analizleri sonucunda elde edilen .70 ve üzerindeki değerler, ölçek maddelerinin ölçtüğü özelliği güvenilir bir şekilde ölçtüğünü ve zamana karşı değişmezlik gösterdiği anlamına gelmektedir. Tavşancıl (2014) ise, .90 ve üzerindeki iç tutarlık katsayısının ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğu anlamına geldiğini ifade etmiştir. Buna bağlı olarak, ÖTÖ'nün üniversite öğrencilerinin özçekim tutumlarını yüksek düzeyde güvenilir bir şekilde ölçtüğü söylenebilir.

Madde analizinde ise yalnızca ÖTÖ'nün 15. maddesinin toplam puanla korelasyonu .20'nin altında bulunmuştur. Her ne kadar Büyüköztürk'e (2011) göre madde-toplam puan korelasyonu .30'un altında olan maddenin ölçekten çıkarılması gerekse de Tavşancıl (2014), madde-toplam korelasyonu .20'den düşük maddelerin iç tutarlık katsayısında önemli bir farklılık yarattığı durumda ölçekten çıkarılması gerektiğini ifade etmiştir. 15. maddenin, madde-toplam puan korelasyonu incelendiğinde, ölçekten çıkarıldığı durumda Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı önemli oranda değişmediği için ölçeğin güvenirliği açısından herhangi bir sorun oluşturmadığı söylenebilir.

SONUÇ

Bu çalışmanın sonucunda, Özçekim Tutum Ölçeği'nin belli sınırlıklar içinde üniversite öğrencilerinin özçekim tutumlarını geçerli ve güvenilir şekilde ölçen bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

Bu araştırma, çalışma grubunda yer alan üniversite öğrencilerinden Google Formlar aracılığıyla toplanan verilerle sınırlıdır. Sonraki çalışmalarda ÖTÖ'nün geçerlik ve güvenirlik analizi seçkisiz bir şekilde belirlenen üniversite öğrencilerinden oluşan örneklemden yüz yüze toplanan veriler üzerinde tekrarlanabilir. Buna ek olarak, bu çalışmanın daha geniş bir örneklemden toplanan veriler analiz edilerek tekrarlanması, ÖTÖ'nün

geçerlik ve güvenilirliği için daha güçlü kanıtlar sağlayabilir. Ayrıca, elde edilen bulgular birlikte değerlendirildiğinde, Özçekim Tutum Ölçeği'nin (ÖTÖ) üniversite öğrencilerinin özçekim tutumlarını ölçmek için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu söylemek mümkünse de 15. madde'nin gerek faktör yük değerinin .30'dan düşük çıkması gerekse madde-toplam puan korelasyon değerinin .20'den düşük hesaplanması nedeniyle bu yapının benzer örneklerde yeniden doğrulanması yararlı olacaktır. Son olarak, ÖTÖ kullanılarak özçekim tutumunun ilgili değişkenlerle ilişkisi araştırılarak ölçeğin ölçüt geçerliğine ilişkin kanıtlar da aranabilir.

KAYNAKLAR

- Alfailakawi, Y. (2018). What do selfies say about young Kuwaitis? *Media Watch*, 9(2), 167-181.
- Amurao, RM, & Castronuevo, E. (2016). Selfie behaviour and narcissism among selected females. *The Bedan Journal of Psychology*, 1, 24-33.
- APA (ty). *Selfitis*. <https://www.psychiatry.org/home/search-results?k=selfie>
- APA: *Selfi Çekmek Ruhsal Bir Bozukluk*. (2014, April 04). En Son Haber. <https://www.ensonhaber.com/dunya/apa-selfie-cekme-k-bir-ruhsal-bozukluk-2014-04-04>
- Arymami, D. (2015, July 9-10). *Pieces of me: Selfie culture trends* [Paper presentation]. The 1st International Conference of Innovative Communication and Sustainable Development in ASEAN, Bangkok, Thailand. <http://www.gscm.nida.ac.th/aseanconference2015/images/download/Proceeding2015/13.pdf>
- Balakrishnan J., & Griffiths MD (2017). An exploratory study of "selfitis" and the development of the Selfitis Behavior Scale. *International Journal of Mental Health Addiction*, 36(1), 3-6. <http://doi.org/10.1007/s11469-017-9844-x>.
- Biolcati, R., & Passini, S. (2018). Narcissism and self-esteem: Different motivations for selfie posting behaviors. *Cogent Psychology*, 5, 1-12. <https://doi.org/10.1080/23311908.2018.1437012>
- Boursier, V., Gioia, F., & Griffiths, MD (2020a). Selfie-engagement on social media: Pathological narcissism, positive expectation, and body objectification – which is more influential?. *Addictive Behavior Reports*, 11. <https://doi.org/10.1016/j.abrep.2020.100263>
- Boursier, V., Gioia, F., & Griffiths, MD (2020b). Do selfie-expectancies and social appearance anxiety predict adolescents' problematic social media use?. *Computer in Human Behavior*, 110. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2020.106395>
- Busetta, L., & Coladonato, V. (2015). Introduction be your selfie: Identity, aesthetics and power in digital self-representation. *Networking Knowledge*, 8(6), 1-3.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem Akademi.
- Caso, D., Schettino, G., Fabbricatore, R., & Conner, M. (2020). "Change my selfie": Relationships between self-objectification and selfie-behavior in young Italian women. *Journal of Applied Social Psychology*, 50, 538-549. <https://doi.org/10.1111/jasp.12693>
- Cedillo MJ, & Ocampo R. (2016). Levels of self-monitoring, self-expression and selfie behavior among selected Filipino youth. *The Bedan Journal of Psychology*, 1, 45-52.
- Ceyhan, AA & Ceyhan E. (2014). The validity and reliability study of Problematic Internet Usage Scale for adolescent. *Journal of Dependence*, 15, 56-64.

- Charoensukmongkol, P. (2016). Exploring personal characteristics associated with selfie-liking. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research and Cyberspace*, 10. <https://doi.org/10.5817/CP2016-2-7>.
- Çelik, HE, & Yılmaz, V. (2013). *Lisrel 9.1 ile yapısal eşitlik modellemesi: Temel kavramlar, uygulamalar, programlama*. Anı Yayıncılık.
- Çıplak, E., & Atıcı, M. (2021). Selfitis Behavior Scale: An adaptation study. *European Journal of Educational Sciences*, 8(2), 29-41. <https://doi.org/10.19044/ejes.v8no2a29>
- Çıplak, E., & Çam, S. (2019). The development of the Selfie Attitude Scale: A validity and reliability study. *European Journal of Education Studies*, 6(8), 240-255. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3555247>
- Çokluk Ö., Şekercioğlu G., & Büyüköztürk Ş. (2016). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS and Lisrel uygulamaları*. Pegem Akademi.
- Dokur, M., Petekkaya, E., & Karadağ, M. (2018). Media-based clinical research on selfie-related injuries and death. *Ulusal Travma Acil Cerrahi Dergisi*, 24(2), 129-135.
- Edwards F. (2017). An investigation of attention-seeking behavior through social media post framing. *Athens Journal of Mass Media and Communications*, 3(1), 25-44.
- Erkuş, A., Sünbül, Ö., Sünbül, SÖ, Yormaz, S., & Aşiret, S. (2017). *Psikolojide ölçme ve ölçek geliştirme: Ölçme araçlarının psikometrik nitelikleri ve ölçme kuramları-II*. Pegem Akademi.
- Gawade, RV (2019). Prevalence of selfie addiction among junior college students. *Innovational Journal of Nursing and Healthcare*, 5(2), 23-26.
- Grogan, S., Rothery, L., Cole, J., & Hall, M. (2018). Posting selfies and body image in young adult women: The selfie paradox. *The Journal of Social Media in Society*, 7(1), 15-36.
- Hand, M. (2017). Visuality in social media: Researching images, circulations and practices. L Sloan & A. Quan-Haase (Eds.), *The Sage Handbook of Social Media* (1-38). Sage.
- Kalede selfi çekerken düşerek ölen adamın kızı da aynı yerden düştü. (2018, Mart 06). *Sözcü*. https://www.sozcu.com.tr/2018/gundem/kalede-selfie-cekerken-duserek-olen-adamin-kizi-da-ayni-yerden-dustu-2268848/?utm_source=dahafazla_haber&utm_medium=free&utm_campaign=dahafazlahaber
- Karagöz, Y. (2016). *SPSS ve AMOS 23 uygulamalı istatistiksel analizler*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kıraç, R., Erişen, MA, Çiftçi Kıraç, F., & Uyar, S. (2021). Selfitis Disease Behavior Scale: Turkish validity and reliability study. *The Turkish Journal on Addictions*, 8(1), 81-86. <http://doi.org/10.5152/ADDICTA.2021.21011>
- Kırcaburun, K., & Griffiths, MD (2018). Instagram addiction and the Big Five of personality: The mediating role of self-liking. *Journal of Behavioral Addictions*. <https://doi.org/10.1556/2006.7.2018.15>
- Kim, JW, & Chock, TM (2016). Personality traits and psychological motivations predicting selfie posting behaviors on social networking sites. *Telematics and Informatics*. <http://dx.doi.org/10.1016/j.tele.2016.11.006>

- Korkmaz, S. (2020). Üniversite öğrencilerinde selfitis, narsisizm, dini davranış ve dini ibadet ilişkisi. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2(7), 1089-1119. <http://dx.doi.org/10.46353/k7auifd.725660>
- Lamp, SJ, Cugle, A., Silverman, AL, Thomas, MT, Liss, M., & Erchull, MJ (2019). Picture perfect: The relationship between selfie behaviors, self-objectification, and depressive symptoms. *Sex Roles*, 81, 704-712. <https://doi.org/10.1007/s11199-019-01025-z>
- Lonergan, AR, Bussey, K., Mond, J., Brown, O., Griffiths, S., Murray, SB, & Mitchison, D. (2019). Me, my selfie, and I: The relationships between editing and posting selfies and body dissatisfaction in man and women. *Body Image*, 28, 39-43.
- Lourantos, N., & Kyriazopoulos, E. (2015). Projections of an image: Selfies versus self-portrait. *Revista Latina de Sociologia*, 5, 103-113.
- Marcial, DV (2015). What's on your mind? Measuring self-promotional and anti-social behaviors on Facebook among tertiary students. *Information Technologies and Learning Tools*, 48, 199-208.
- Meydan, CH, & Şeşen H. (2015). *Yapısal eşitlik modellemesi AMOS uygulamaları*. Detay Yayıncılık.
- Milivojević, T., & Ercegovac, I. (2014). Selfie or virtual mirror to new narcissus. *Medij Istraž*, 20(2), 5-24.
- Molen, RJV, Kaplan, S., Choi, E., & Montoya, D. (2018). Judgments of the Dark Triad based on Facebook profiles. *Journal of Research in Personality*, 73, 150-163. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2017.11.010>
- Mullai, E., Macaj, O., & Kotherja, O. (2017). Selfie-mania influence on adolescent self-esteem. *Interdisciplinary Journal of Research and Development*, 4, 95-100.
- Nagalingam, S., & Arumugam, B. (2016). Self-impetus to self portraits. *International Journal of Healthcare Sciences*, 3, 223-224.
- Nagalingam, S., Arumugam, B., & Preethy SPT (2019). Selfie addiction: The prodigious self portraits. *International Journal of Research in Medical Sciences*, 7(3), 694-698.
- Safna, HMF (2017). Negative impact of selfies on youth. *International Journal of Computer Science and Information Technology Research*, 5(3), 68-73.
- Saroshe, S., Banseria, R., Dixit, S., & Patidar, A. (2016). Assessment of selfie syndrome among the professional students of a cosmopolitan city of Central India: A cross-sectional study. *International Journal of Preventive and Public Health Sciences*, 2(2), 1-4. <https://doi.org/10.17354/ijpphs/2016/25>
- Seçer, İ. (2015). *Psikolojik test geliştirme ve uyarlama süreci: SPSS ve Lisrel uygulamaları*. Anı Yayıncılık.
- Selfie çekmek isteyen model uçurumdan düşerek hayatını kaybetti. (2020, Ocak 13). *Posta*. <https://www.posta.com.tr/selfie-cekme-isteyen-model-ucurumdan-duserek-hayatini-kaybetti-haber-fotograf-2233375-2>
- Senft, TM, & Baym, NK (2015). What does the selfie say? Investigating a global phenomenon. *International Journal of Communication*, 9, 1588-1606.
- Shah, N., & Singh, S. (2018). Understanding selfie addiction: Role of personality traits and sense of loneliness. *Asian Resonance*, 7(2), 77-82.

- Soerjoatmodjo, GWL (2016). I selfie therefore I exist: A preliminary qualitative research on selfie as part of identity formation in adolescent. *Humaniora*, 7(2), 139-148.
- Solanki, APS (2017). Selfie Addiction Scale. *J Psychiatry*, 20(2), 64. <http://dx.doi.org/10.4172/2378-5756-C1-018>
- Som, N., Manjusha, N., Anju, G., & Ajay, B. (2017). Assessment of selfie addiction among professional medical students of Rama Medical College Hospital and Research Centre, Mandhana, Kanpur. *Indian Journal of Forensic and Medicine*, 4(4), 261-266. <https://doi.org/10.18231/2394-6776.2017.0057>
- Tavşancıl, E. (2014). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Theodora, MA, & Andreas, V. (2016). 'Selfie journalism': Current practices in digital media. *Studies in Media and Communication*, 4(1), 111-118. <https://dx.doi.org/10.11114/smc.v4i1.1637>
- Tifentale, A. (2015). Making sense of the selfie: Digital image-making and image-sharing in social media. *Scriptus Manet*, 1, 47-58.
- Tifentale, A. (2018). The Selfie: More and Less than a Self-Portrait. In M. Neumüller (Ed.), *Routledge Companion to Photography and Visual Culture* (44-58). Routledge.
- Tiggemann, M., Anderberg, I., & Brown, Z. (2020). Uploading your best self: Selfie editing and body dissatisfaction. *Body Image*, 33, 175-182. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2020.03.002>
- Vats, M. (2015). Selfie syndrome: An infectious gift of IT to health care. *Journal of Lung, Pulmonary and Respiratory Rese*, 2, 1-2.
- Veldhuis, J., & Alleva, JM (2020). Me, my selfie, and I: The relations between selfie behaviors, body image, self-objectification, and self-esteem in young women. *Psychology of Popular Media*, 9(3), 3-13. <http://dx.doi.org/10.1037/ppm0000206>
- Zhang, W. (2017, December 27). *Obsessively taking selfies is now a real mental disorder called 'selfitis'*. PetaPixel. <https://petapixel.com/2017/12/27/obsessively-taking-selfies-now-real-mental-disorder-called-selfitis/>

Yazar Katkı Oranı

Araştırmanın amacının belirlenmesi ve uygun yöntemin seçimi başta olmak üzere 2. yazarın araştırmaya katkısı %30'dur. Araştırmanın diğer süreçleri için birinci yazarın katkı oranı %70'tir.